

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 ft — Félévre 2 ft — Negyedévre 1 ft. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hova az előfize- tési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
---	--	--

A közerkölcs és a sajtó.

Még ha az optimizmus szemüve-
gen keresztül nézzük is a dolgokat,
meg kell látnunk azon hosszú árnyat,
melyet közerkölességünk aláhanyatló
napja társadalmi életünkre vet.

S a rombolás műve, a tiszta er-
köles pusztulása ugyszólván szemünk
előtt megy végbe.

Ha bizonyos az, hogy a civiliz-
záció magaslatára rohamlépésekben
jutottunk, az is bizonyos, hogy köz-
erkölességünk rohamosan hanyatlott.

Mintha csak épen azt akarnók
ezzel bizonyítani, a mit Rousseau a
dijoni akadémiához benyújtott pályá-
zati művében alaptételül állított fel,
hogy t. i. a civilizáció terjedésével
a morális érzés csökken, a tiszta er-
köles fogalma elhomályosul.

Szükséges-e bizonyítékot hoznunk
fel ezen általánosságban elmondottak
igazolására?

Azt hisszük, felesleges. Mindenki
tudja, hogy a szemérmelenség mind
a sajtóban, mind a művészetben mind-
inkább kezdi magát otthonosan érezni,
s hogy a pirulni tudó fiatalok s tiszta
életű öregek sorai egyre ritkulnak.
Ma már a rejtett czélzással sem érik
be, hanem nyílt frivolitást követelnek

s a pikáns jeleneteket a maguk mez-
telenségében szeretik látni.

E sorok írója egy diszes társa-
ságban nem rég kárhoztatólag nyilat-
kozott ez irány felől s elítélte azt.
Az volt rá a válasz, hogy jámborsága
fölött mosolyogtak, némelyek meg
hipokritasággal vádolták.

Talán nem vonja senki kétségbe
amaz állításunkat, ha mi az erkölcsi
hanyatlásért jó részben a sajtót tesz-
szük felelőssé.

Az üzleti szempont lett az újabb
időben a sajtó terén is irányadó. A
sajtó leszállt a magas piedestálról, s
eszményi alakja, mely azelőtt komoly
fenséggel szólott a tekintély hangján
a néphez, most irikóba bujva, ala-
acsony szenvedélyeknek hizeleg. S mi-
kor azt látja, hogy az anyagi romlás
szélére jutott, az uzsora által tönkre
tett nép hitet, reményt veszve, kinos
vergődéssel tengeti életét: azzal áll
elő, hogy demagóg tanokkal tömi meg
a fejét, s azt predikálja neki, hogy
minden bajának a fenálló rendszer
az oka s hogy nem lehet rá nézve
üdvösebb dolog, mintha a felsőbbség
ellen revoltál és sárba tapod minden
tekintélyt.

Mikor meg szórakoztatni akar a
sajtó: produkál regényeket és szín-

műveket, melyeknek alap gondolata:
házasságtörés, czélja: a tévedt nők
rehabilitálása. Szolgálatába áll a kép-
zőművészet is, mely könnyen érthető
ábrázolással testesíti meg az író fan-
táziáját.

Aztán ha akad valaki, a ki ez
irány ellen felszólal, azzal állnak elő
ezen irány képviselői, hogy: tempora
mutant mores. Az irodalom, a művé-
szet a kor eszméiből táplálkozik. A
mi művünk megfelel a kor izlésének;
ha azt akarjuk, hogy portékánk ke-
lendő legyen, divatos ruhába kell öl-
töztetnünk.

Tagadhatatlan, hogy az élet és
művészet szorosan összefüggenek, s
egymásra való hatásuk úgyszólván
szervi kapcsolatban áll. De hová jut-
nánk, ha az érznek az emberi indu-
latokkal való harcában mindig az
utóbbi lenne a nyertes; s hova fo-
gunk jutni, ha a romlott izlés szabja
meg az irányt, melyben az irodalom-
nak és művészetnek haladni kell?

Nincs veszedelmesebb tan ennél.
Ha a közzelfogás ennek meghódol,
ha azon lámpa után megy, melyet a
kendőzött arcu erkölcs tart kezében,
biztosan ingóványa lép s belesüllyed
a mocsárba.

Igen, hódoljunk a kor eszméinek

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA.

Drága boldogság. (Vége.)

Az nap éjjel a kertben találkoztak.
Aladár szükségesnek tartotta, hogy igazolja
magát a társalgónó előtt. Adott szava és
egy kis leánya köti őt a mellőzött nőhöz.

„Édes Evelinem, esküszöm, hogy sze-
retlek. A te sorsod volt mindenkor az én
czélom. Akkor is a te javad lebegett sze-
mem előtt, midőn elhatároztam magamat e
gyülölt házasságra. Tudod, hogy család
miatt vizsgálat folyik ellenem. Csaltam,
hogy te megélhess. Gazember vagyok má-
sok szemében, nem bánom; csak előttem
álljak tisztán. Ha e házasságot meg nem
kötöm, végem van, börtönbe visznek. Csak
is egy vagyonos nő pénze segíthet rajtunk,
a te fillérid nem elégségesek ahhoz, hogy
a panaszosokat kisegítsen. Kölesönt nem
kaphatunk, könyöradományt nem fogadha-
tunk el, tehát válaszs édesem!

Oh átkozott dolog, hogy annyi szegény
ember szívét csak az teszi boldogtalanná,
hogy — nincs pénz! Légy az övé, csak
gyermekemnek viseld gondját s a fák leve-
leivel játszó esti szél égő könnyüket szári-
tott fel Evelin szemében. Én majd csak
tovább viselem a boldogtalanság nehéz
jarmát!

De mi lesz akkor veled?

Más hová megyek.

Nem! Evelin, örültség volt, amit el-
határoztam a beestelen önzés, amit veled
szemben akartam elkövetni. Osztozunk majd
a nyomorban! Így még lehet reményem,
hogy egykoron boldoggá legyünk ketten,
kiket a végzet egymásnak szánt. Ama nő
mellett, a kinek eladnám magamat, soha-
sem lehetnék boldog s ha kötelességszerű-
leg szeretni akarnám is, idővel, meg kelle-
ne őt gyűlölnöm, mert benne látnám az ál-
landó akadályt, amelybe boldogságom üt-
közne; benne az örvényt, a mely minden
földi gyönyörömet elnyelné.

Evelin zokogva borult Aladár keblére.
Sokat beszéltek még; belenéztek a boldog
jövő titokzatos kódébe aztán boldogul és
boldogtalanul elváltak.

Másnap özvegy Zsámbokrétné minden
felmondás nélkül elbocsátotta Evelint. Vég-
kielégítésül néhány ezer forintot adott neki
s gondoskodott arról is, hogy a veszélyes
ellenfél, még csak ne is bucsuzhassék a
gróftól. Zsámbokrétné ugyanis megtudta egy
árulkodó cselédjétől az éjjeli találkozást s
ezt elégséges oknak találta arra, hogy nyom-
ban elűzze a háztól leánya képzelt ellensé-
gét. Az éjjeli találkozás erre a legalkalma-
sabb ürügy volt.

Eljött a piknik napja. Zsámbokrétné

megizente, hogy nem jönnek, s Misinek
megküldte azt a bizonyos levelet.

Szomorú nap volt ez a kastély népé-
nek. Még az nap elterjedt a városban a hír,
hogy gróf Bombay Aladárt több rendbeli
csalás büntette miatt körözik. S alig, hogy
a nagyravágyó mama, a ki már fünek-fának
ugy mutatta be leányát, mint leendő Bom-
bay Aladár grófnét, e lesújtó hirt megkapta
s szinte hallotta már az irigy szomszédok
s különösen Galambosék kárörvendő guny-
kaczáját: hogy az ürm pohár beteljék, még
más szerencsétlenségről is kellett értesülnie,
amelyre pedig ő adott okot esztelen nagyra-
vágyásával.

Galambos Misi, a köztiszteletben álló
s közkedveltségű fiatal ember szíven lőtte
magát. Bombay gróf még az nap elutazott a
fővárosba és jelentkezett a törvényszéknél.

Itt örömkönyök közt értesült, hogy a
panaszosokat kifizették; e rémei, kik annyi
nyugtalan éjszakát szereztek neki, vádjok-
tól elállottak s így a bűntűgy megszűnik.

A vizsgálóbíró azt is megtudta, hogy
Evelin békítette ki a panaszosokat.

Aladár hivatalt vállalt s szegényesen,
de becsületesen megélt régi imádottságával,
s boldogságát csak az a tudat zavarta, hogy
az az édes boldogság egy ember életébe s
egy leánya boldogtalanságába került, s
mind ez elmaradhatott volna, ha nem keresi
Zsámbokrétnéknél Evelint.

Dr. Gyay Frigyes.

és izlésének, ha az az erkölcsiség örök törvényeinek megfelel, sőt fejlődésük, érleljük, hogy a végnélküli tökéletesedés útján egy-egy lépést tegyünk előre.

De ha arról van szó, hogy a kor romlott izlése legyen úrrá fölöttünk, akkor az irodalomnak, a művészeteknek nem az a feladatuk, hogy e veszélyes iránynak meghodoljanak, hanem vegyék kezükbe, mint hajdan Krisztus a jeruzsálemi templomban tévé: a korbácsot, s a kufár csöcselékét, a tivornyázó népet kergessék ki az irodalom, a művészet szentelyéből.

Ne a kor ferde iránya vezesse a sajtót, hanem a sajtó adjon helyes irányt a kornak; akkor bizonyára segélyére jó a társadalom is, melynek legjava összeáll, hogy megalakítsa az „erkölcsnemesítő egyesületet.”

S.

Tanügy.

Vettük a helybeli áll. segélyezett közs. polgári fiúiskola jelen tanévi értesítőjét, melyet Farkas Béla intézeti igazgató ur állított össze.

Az értesítőt Frank Zoltán tanár ur irodalom történeti értekezése: „Néhány szó Szentjóni Szabó László és költészetéről” nyitja meg. A nem hosszúra nyújtott esimes értekezés mind végig szép hangon van tartva. Eleven színekkel festi ama korszak mozgalmasságát s írja mindenesetre elismerést érdemel.

Az intézet történelmi adatai közül fel- említi, hogy a polgári iskolában hat tanító működött. A latin nyelvet, mint rendkívüli tantárgyat, a négy osztályban 19 tanuló hallgatta.

A tanügyi haladás legfontosabb mozanataként felemlíti az értesítő, hogy a magyar nyelv és tornaszat tanítását az iskola- szék egy tanítóra bízta. Ezen intézkedés által lehetővé vált a polgári és elemi iskolák igazgatói állásának egyesítése, mi által a tanítás egységes iránya, a paedagógiai és didaktikai elvek tökéletes és jó keresztülvitele lehetővé tétetett.

A tanulók száma összesen 81 volt. Hát ez a szám nagyon kevés és méltán csodálkozhatunk a fölött, hogy míg az elemi iskola negyedik osztályát 60-70 tanuló végezte be, tehát ezek mehetek volna a polgári iskola első osztályába, mégis az első osztály növendékeinek száma a lefolyt tanévben is csak 38 volt. Ennek csupán az lehet az oka, hogy a tanulók egy része életének 12-ik évét a negyedik osztály bevégezésekor már betöltte; a népoktatási törvény pedig csak 12 éves koráig kötelezi a tanulókat mindennapi iskolába, így nagyon természetes, hogy a polgári iskola első osztályába csekélyebb számban mentek föl a növendékek.

A tanulók előmenetelét egy statistikai táblázat tünteti fel; felsőbb osztályra képesítést nyert 47 tanuló; javító vizsgálatra bocsátott 12 növendék és végül 10 ismételésre utasított.

Ezekben közöljük rövid kivonásban a polgári iskola f. tanévi adatait. Örömmel látjuk, hogy ezen intézet hivatását iparkodik minden irányban betölteni és nem a tanító-testület ügybuzgalmán mulik, hogy a szülő gyermekeiket nem taníttatják, sőt sokan huzódoznak még most is az iskolázástól.

Pedig a polgári iskola egészen a gyakorlati életnek nevel. Mily nagyot lendítene helyi iparunkon és kereskedelmünkön, ha a szülők azon gyermekeiket, kiket a kereskedői vagy iparos pályára szántak, a polgári iskola négy osztályában taníttatnák!

Mindenesetre nagyobb hasznát venné az ifju is, ha a polgári iskola negyedik osztályának bevégezése után nem a sok he-

lyen tengődést biztosító tanítói pálya felé sovárogná, vagy pedig a napidijas irnokság bizonytalan kenyere után esdekelne, hanem szellemi ismereteinek bizonyos mértékben történt megnevezése után nem restelné a szerszámot kezébe venni és dolgoznék az iparos vagy a kereskedői pályán! Mert dolgozni nem szégyen, sőt munka nélkül már a mai világban nincsen számukra hely.

-l.

Az Emke egybefoglalt évi jelentése.

(Folytatás.)

A jövedelmezőség fölszámításánál első, a mit tekintetbe kell vennünk, hogy az Emke munkatervezeténél fogva fölhasználható évi jövedelmének kezdet óta csak s már kész tőke-vagyon kamatait tekintti, ellenben minden további várandóságot, tagdíjat vagy adományt először tőkésít s rendszeresen csak ennek kamatait kezdi elkölteni. Tekintetbe véve, hogy esélyeknek kitett tagdíjakra állandó intézményeket építeni alig lehet: ez intézkedés helyességét bővebben indokolni szükségtelen. Így tehát: az algyógyi birtok jövedelme a f. évre 13,000 frt a birtokkezelő igazgatóság előirányzatában; a várandóságokat, künlévőségeket, berendezést és felszerelést jövedelmező vagyonnak még nem, illetve nem vehetjük; megmarad ezek szerint a bérház, a tőke-vagyon, az átmeneti bevétel és a befektetések után számított 5%. Ez összesen a f. évre jan. 1-től kezdődőleg 32,615 frt 32 kr. az előirányzat szerint. Ha ehhez hozzáadjuk az algyógyi birtok jövedelmét, mondhatjuk, hogy az Emke ez idő szerinti jövedelme 45,615 frt 35 kr. Megkívánom jegyezni, hogy az algyógyi birtok jövedelmét a következő évre 17, azontulra pedig az állam befektetéseit után minden évre 20-22 ezer frtra teszi a birtok igazgatósága.

A bevétellel szemben a szükséglet a következő:

1. Az algyógyi birtok egész jövedelme az algyógyi székely földműves iskoláé; erről alább külön szólunk.

2. Szükséges: különböző magyar felekezetek 3 lelkeszének, 12 körlelkészének, utóbbiak közül 2 tanítással is foglalkozik, 13 tanítójának, 3 lelkesztanítójának, 2 tanító-nőjének, 3 munkatanítójának és 15 iskolájának rendszeres évi járandóságukban 4395 frt, s a f. évre 3 iskolai célra 185 frt 83 kr. rendkívüli, összesen tehát a f. évre 4580 frt 83 kr. segély.

3. Szükséges: 6 Emke fiú- és leányiskola, 1 Emke leányiskola és 1 Emke óvóiskola, összesen 8 önálló iskola és egy Emke segélyezett államvasuti elemi iskola központi rendszeres járandóságában 3526 frt 61 kr.

4. Kell: 6 Emke óvó, 4 Emke létesítette és 2 Emke kezdeményezte és segélyezett óvó rendszeres központi járandóságában 2957 frt 24 kr. és 10 Emke gyermekmenhely f. évi szükségletében 455 frt 20 kr. összesen 3412 frt 44 kr.

5. Népiskolai tápintézetekre előirányozva 500 frt, szegényiskolás gyermekeknek 80 frt; együtt 580 frt.

6. Ösztöndíjakra: 1 szőró- és 2 gyermekjátékkészítő tanműhelyhez, 1 nőipariszkolához és 1 középfaipariszkolához 601 frt.

7. A nagy-enyedi árvaháznak a tavalyért és az idénért 2450 frt s fizetni kell még 3 éven át megfelelő 5% kamattal 1000-1000 frtot.

8. Iskolai jutalmakra Szent-Istváni Nemes János alapítványból 111 frt.

9. Egy legbuzgóbb tanító jutalmazására Gyertyánffy István alapítványból 50 frt.

10. Már előfordult 4 Emke iskola további rendszeres járandóságában átmeneti bevételek után 1204 frt 24 kr.; ebből 150 frt ismét tápintézeti összeg.

11. Emke népkönyvtárak továbbfejlesztésére és szaporítására 640 frt.

12. Emke olvasókönyv kiadására a f. évben 2000 frt.

13. Emke daloskörök alakítására 300 forintot.

14. 1 főreáliskolai tápintézetnek, 1 ke-

reskedő iskolának és 1 áll. iskolához munkatanítónőnek 550 frt.

15. Fiókok 25%-ka után 2000 frt.

16. A magyar nők Emke lobogó alapja, mint rendelkezési alap, f. évi jövedelmében fölhasználható segélyekre 621 frt 61 kr.

17. Előre nem látott összegekre föl-vettünk 300 frtot.

18. A Kovács-alap létrehozatalára 545 forintot.

19. 3 Emke iskola, 1 Emke óvó és 1 gör. kath. iskola építésére rendkívüli befektetésül előirányozva 15,700 frt.

20. Intézeti beszerzésekre és rendkívüli dologi kiadás 800 frt.

Ez együtt 19,461 frt 70 kr. rendes, 20,511 frt 3 kr. rendkívüli (dologi, egyszersmindenkori) összesen 39,972 frt 73 kr. szükséglet, vagy az algyógyit is hozzáadva 52,972 frt 73 kr. Ezekhez járul a bérház adóalapjára évi 2090 frt; tagdíjak behajtásában az egész országra nézve 900 frt; lakbérékben s irodahelyiségért, a hol levéltárunk s pénzszerényeink is vannak, s a hol a directorialis, szakosztályi s bizottsági üléseket szoktuk tartani, 730 frt; továbbá fűtés-világítás 190 frt, portó 200 frt, dologiak 500 frt, szolga 300 frt, felszerelési kellékek leírásaért 99 frt, két alapító olajképeért 240 frt — a tisztai díjazásról alábbszólunk — mindössze 16,176 frt 99 kr. különbözet, melyen az alapelvek következetes magatartásával az igazgató választmányaként határozta segíteni, hogy a nagyobb mérvű rendkívüli szükségletek, építkezések közül az idén csak a legszükségesebbeket fogatosítsuk; ellenben buzgalommal folytatjuk tovább a gyűjtést, és a Wekerle Sándor p. ü. miniszter ur megígérte és a parlament megszavazta nagyobb szabású sorsjátékban reménykedünk. A legközelebb való szükséglet egyébként, miként tavalyi évi jelentésemben kimutattam volt, nem is további 1 millió, hanem 4 millió frt tőke és befektetés.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

- augusztus 14.

— **Jászai Mari Szentesen.** Jászai Mari, a budapesti nemzeti színház kitűnő, világhírű művésznője a múlt héten Szentesen vendégszerpelt. Jászait Szentesen roppant nagy ovációval fogadták. F. hó 9-én Aradi Kálmán rendőr főkapitány vezetése alatt a szentesi intelligencia tisztelgett lakásán. A színház zsufolásig megtelt, úgy annyira, hogy 3 nappal az előadások előtt már jegyet nem lehetett kapni. A művésznő ma utazik vissza a fővárosba.

— **A csongrádi tanuló-ifjuság jótékonykezelt hangversenyén fölűfizettek:** Holczner Adolf 20 kr., Hajnics Dezső 40 kr., id. Lászlóffy László 20 kr., Weisz Márkus 40 kr., Éder János 20 kr. Söhlya Gyula 1 frt 20 kr., Kovács Márton 40 kr., Baghy Zsigmond 9 frt 20 kr. Tary István 20 kr., Dr. Dékány Béla 20 kr., Szőke Pál 40 kr., Tóth Henrik 1 frt 20 kr., Szarka Ödön 60 kr., Bodor Ferencz 1 frt 20 kr., Szilberleitner Ferencz 3 frt 20 kr., Hornyik Károlyné 20 kr., Söhlya Gyuláné 20 kr., Tary Lászlóné 1 frt., Tary Etelka 60 kr., Farkas Béla 40 kr., Vargha Mihály 1 frt 20 kr. Fogadják ez uton őszinte nagyrabecsülését és hálás köszönetet a tanuló ifjuságnak.

— **Piaczi tolvaj.** Egy gyanus kinézésű egyént, éppen abban a perczen tartóztatott le a rendőrség; midőn a ponyván áru kofától, holmi apró-nemű tárgyakat akart el- emelni. Elfogatása után kivallotta, hogy kecskeméti származású s foglalkozására nézve csirkefogó himpellér. Mivel ez az iparágát, képesítéshez nem kötött mesterség üzéséhez tartozik, tegnap vissza tolnozolták szülővárosába — Kecskemétre.

— **A tápéi választás.** A tápéi kerületi országgyűlési képviselő választás határ- ideje f. hó 11-én reggel 8 órára volt kl- tüzve Tápé községházába, a hova már kora reggel nagy csoportokban vonultak föl a választók. És pedig úgy az ellenzéki, mint

a kormányparti választók. Pont 8 órakor Albertényi Antal elnök a választási eljárást megnyitottnak jelentette ki s felszólította a választókat, hogy jelöltjeiket, a törvényes formák között, írásban nevezzék meg — egy fél óra alatt. Erre Horváth Gyula és Balogh János orsz. képviselők, az ellenzék részéről megnevezett bizalmi férfiak, írásban Sima Ferencz szentesi lakost ajánlották. Zádory Károly pedig a kormánypart részéről megnevezett bizalmi férfi, Gajáry Ödön, budapesti lapszerkesztőt ajánlotta. Végül pedig Burg Dénes és Tajthy Ferencz, a kormánypart egy másik csoportjának részéről megnevezett bizalmi férfiak, Kazaly Imre dr. dorozsmai plébánost ajánlották. Így tehát három pártnak kellett megküzdeni. Albertényi elnök átvevén az ajánlati íveket, konstataulta, hogy mind a három el van látva a kellő számú aláírásokkal. E közben letelt a törvényes fél óra s mielőtt Albertényi a választás megkezdése iránt intézkedett volna, Burg Dénes, bizalmi férfi azt kívánta konstataztatni az elnökkel, vajjon a Gajáry és a Sima-féle ajánlati ívek minden törvényes kellékekkel ugy vannak-e felszerelve, mint az általa benyújtott ajánlati ív? Ezt a következő okból kívánja konstataztatni: A törvény alapelve az, hogy csak az választható, a ki választó. Hogy pedig valaki választói jogosultságát gyakorolhassa, nevének benn kell foglaltatnia a választási lajstromban, tehát választói jogosultságát igazolnia kell. Az elnök kötelessége megbírálni az egyes választók által nyújtott bizonyítékokat. Ha aztán a választó igazolta jogosultságát, az elnök elfogadja s a választó beadja szavazatát. Ha ez áll a választói jog gyakorlására, pedig áll: akkor mennyivel inkább kötelessége az elnöknek kétségtelen bizonyítékokat szerezni arra, hogy a választhatók, tehát a képviselőjelöltek is birnak-e választói, tehát választható jogosultsággal? A kerület már sok izgalmat élt át. Egy hibás választást nem régiben semmisítettek meg. Nem akarná polgártársait egy esetleg újabb hibás választással újabb zaklatásnak kitenni. Kéri a három jelölt jogosultságát megvizsgálni és azután intézkedni a szavazás megkezdése iránt. Albertényi elnök újból megnézvén a benyújtott íveket, konstataulta, hogy sem Gajáry Ödön, sem pedig Sima Ferencz érdekében benyújtott íveknél nincs igazolva az illető jelölt urak választói jogosultsága. Burg Dénes arra kérte az elnököt, hogy az egyedül kompetens jelöltet, Kazaly Imrét jelentse ki a tápéi kerület megválasztott képviselőjének. Zádory Károly, a Gajáry-párt bizalmi férfi, azzal az okadatolással, hogy e tiltakozásra nem volt elkészülve, módot, alkalmat és időt kért a Gajáry választói jogosultságának igazolására. Jelöltje javára a választás felfüggesztését kéri. Horváth Gyula, a Sima-párt bizalmi férfi kijelenti, hogy az elnöknek nincs joga a jelöltek minősítvénye fölött ítélni. Ez az igazoló eljárásához tartozik. Egyben precendensül felhossa, hogy Lyka Dömét Berecken ily módon választották meg s a választást a bíráló bizottság megsemmisítette. Tekintet nélkül a minősített ségre, a szavazás elrendelését követeli. Ugyanigy nyilatkozott Balogh János is. Mindezek meghallgatása után Albertényi elnök a következő határozatát hirdette ki a szavazói teremben: „Fősulyt fektetek arra, hogy a választás minden tekintetben, következésképp formailag is kifogástalan legyen. Miután a jelen esetben akár az egyik, a Burg Dénes ur által kért, akár a másik, a Horváth Gyula ur által követelt irányban folytatnám is a választási eljárást, meggyőződésem szerint, ezt a törvény szigorú rendelkezéseinek megfelelően nem teljesíthetném. Ezért kénytelen vagyok a választási eljárás tovább folytatását felfüggeszteni és mindezekről az engemet kiküldő központi választmányt értesíteni. E határozatomat ki fogom hirdetni a választóknak is.“ Ez elnöki enunciacióra halványan állott föl Horváth Gyula s rezgéstelen hangon beszélt a csöndben, kijelentvén, hogy „ez elnöki intézkedés ellen óvást emel, a miniszterelnök és a képviselőház elnökéhez följelentést tesz; a jegyzőkönyvnek azonnal való elké-

szítését követeli, abban megteszi észrevételeit s aztán hajlandó aláírásával ellátni.“ Albertényi Antal elnök az 1874. XXXIII. t.-cz. 87. §-ára való utalással, kijelenti, hogy a jegyzőkönyvben e §. szerint észrevételeknek nincs helyük és csak az elnök s jegyzők írják alá. E kijelentés után a bizalmi férfiak eltávoztak a teremből. Albertényi elnök ezután kihirdette határozatát a szabadelvű s aztán az ellenzéki tábornak. A „Szegedi Híradó“ után teljes tárgyilagos sággal közöljük a tápéi választás lefolyását. Ehhez hasonló esetet csak egyet tudunk; Ugyanis 1875-ben Selmeczbányán történt meg, hogy a választási elnök Zsigmondy Vilmos jelöltségét hasonló okból visszautasította.

— **Öngyilkos leányok.** Borzasztó elhatározás fogant meg mult kedden két, alig 13 éves hajadon lelkében. Makai Veron és Sebők Erzsébet előre megfontolt szándékkal elhatározták, hogy az alig ismert életet eldobják maguktól. A két leány, az előbbinek 3 éves fiútestvérével együtt, magukra zárták a szoba ajtaját, s az elkészített gyufa oldatot először a kis gyermekbe akarták erőszakolni, midőn pedig azzal czélt nem értek, ők maguk hajtották ki a méreg poharat. Makai Veron éjjeli 11 órakor kiszervevett, Sebők Erzsébetet azonban a korán alkalmazott orvosi segély megmentette. Mi vezette az életant fiatal lányokat e szörnyű elhatározásra, teljesen ismeretlen. Makai Veron elkeseredésének oka állítólag az volt, hogy édes anyja megdorgálta azért, mert mint cseléd szolgálatát ok nélkül elhagyta.

— **Vakmerő tolvaj** lopódzott be e hó 12 én Biró Pál csongrádi lakos tanyájára, s nem kisebb csinyt követett el, mint hogy a mély álomba szenderült Biróné feje alól két párnát huzott ki s még a takaró dunnát is magával vitte, a nélkül, hogy a tulajdonost mélyeséges nyugalomban legkevésbé is megháborította volna. A vakmerő tolvajt a rendőrség nyomozza.

— **Bucusi bálak.** A csongrádi ipartestület s az iparos ifjuság önképző és dalegylete jó hírnévnek örvendő bucsui táncmulatóságukat ma estére tartják meg a népkerti szinkörben. Holnap este ugyanott a gazda ifjuság tart bucsu bálát, s ugyanakkor a polgári-körben is táncvigalom lesz.

— **Kézizalag üzletre** kért iparhatósági engedélyt a napokban Engel Zsigmond helybeli kereskedő.

— **A részegeskedés áldozata.** Ki ne ismerte volna Bagi János borbélyt, ezt az apró emberkét, a ki 13 éves korától kezdve a mai napig, midőn már betöltötte a 25-ik évét, éjjel-nappal egyaránt részeg volt. Végre f. hó 11-én részegsége valóságos őrültséggé ment át. Az utcán le s föl szaladozva egyre azt kiabálta, hogy megakadják ölni. Eleinte mindenki azt hitte, hogy kis Bagi ismét jól felöltött a garatra; azonban, midőn a rendőrség megakartta fékezni, kistült, hogy ez a szegény ember megőrült. Beszállították a kórházba, honnan Budapestre, a szerencsétlen élő halottak házába — a Lipótmezőre fogják szállítani.

— **Ebtulajdonosok** figyelmébe ajánljuk a jár. főszolgabírói hivatalnak azon felhívását, melylyel a községi előjáróság az ebtartási szabályrendelet végrehajtására ismételten utasított. Valóban időszerű, hogy a folyton ismétlődő veszedelmek kikerülése céljából a vonatkozó szabályrendelet a lakosság által a legszigorubbantartassék.

C S A R N O K.

Hangversenyen.

1892. augusztus 11. sok kis nagy leánynak emlékezetes napja marad, mert az ő részükön jutottunk ahhoz a szerencséhez, hogy nálunk egy igazán fényes hangverseny sikerüljön. Ez az ő elvitáztatlan dicsőségük marad.

Sok keserű csalódást éltem már át életben, de egy sem fájt volna annyira mint az, hogy a mi szereteteink — tanuló-ifjuságunk — annyi buzgósággal és előkészülettel rendezett hangversenyünk nem sikerült volna.

És sok örömet is átéltem már, de egy sem fogható ahhoz, mit akkor éreztem, mikor azt láttam, hogy annyi torzalkodás közepett egy lehetősége mégis meg van a társaság összehozatalának nálunk is egy nagyon egyszerű módon — a gyermekek révé!

Mert a szülői szeretet elfelejtet mindent, s melegeivel eloszlát minden válaszfalat, mely sajnos, társaséletünk rovására állítunk fel — önmagunk.

Önkinevezett vizalmi bizottsági elnök úr meg lehet önmagával elégedve, s habár tudtán és akaratán kívül, de megérdemli az — Emilius Magnus nevet.

Mert ő nem is tudja, hanem mi meg-sugjuk, igen nagy kínos önmagáról oly szépen deklamálni, amint ő tette.

Fülemben még most is csengenek-bonganak a tánc melódiák, miket Balázs oly pompásan huzott a talp alá.

Szivem az öröm mámorával és fejem a regále bérlo úr szivességéből a „nem ke-repelt bor“ hatásával van telve.

Csendes szobámban az óra egyhangú ketyegése mellett behunyom szemem s lel-kemmel, a kedves emlékek hatása alatt... ábrándozom.

Be kár megzavarni kellemeit a meren-gésnek, a száraz... ujságírói kötelességgel.

Mert a szerkesztő úr kiadja a paran-csot és — tessék beszámolni.

Beszámolni! Csak hogy nehéz dolog ám egy szíves házi asszony kifogyhatatlan kellemeiről számot adni, a hol az ember ven-dég volt

Tehát lássuk!

Első sorban ne vegye zokon Szilber-leitner Ferencz úr, ha itt nyilvánosan, kije-lentjük, hogy... igen ügyes ember. És en-gedjék meg a műkedvelők is azt a tolako-dást, ha az ő nevében megköszönjük, hogy olyan szíves volt oly fényes és minden te-kintetben sikerült hangversenyt rendezni.

Valóban festői cigányjelenet volt.

A kitünő szabotossággal játszott zon-gora számok, a kifogyhatatlan kellemmel elő-adott szavazatok és felolvasások, az összhang-zatos ének legmúltóbb kritikáját képezi ama osztatlan és viharos állandó taps, mit a mű-kedvelő hölgyek és urak egyenkint és ösz-szesen is folyton méltán meg érdemelték — de kaptak is.

És mindezt látva azt óhajtottam, hogy ilyen kedves publikumnak lehessen műked-velője.

És most az volna a kötelességem, hogy névszerint említsek meg mindenkit. De hát kérem hol találék én annyi ékes és igaz jelzőt, a mennyi ahhoz föltétlenül kellene. Azért engedjék el kedves műkedvelő hölgyeim és uraim ezt a kötelességet, hogy egyenkint mondjam el mindnyájuknak, hogy pompásan játszottak. És engedjenek nekem is annyi dicsőséget, hogy a hangversenyen el deklamált felolvasást a jövő számban hozza a — „Hirharsona.“

Abban a táncban pedig, mely virrad-tig tartott, a következő hölgyek vettek részt: Sövényházy Antalné, Szőke Antalné (K. K. Félégyháza.) Lederer Arminné, Szil-berleitner Ferenczné, özv. Mihálovicsné, Vi-der Etelka, Draskovics Domosné, Szőke Pálné, Farkas Béláné, Szvoboda Ferenczné, özv. Tary Lászlóné, Draskovits Dezsőné, Kloczbir Mihályné, özv. Csemegi Józsefné, özv. Éder Istvánné, Csemegi Antalné, Szabó Imréné, Kádár Sándorné, Beszedics Istvánné, Komjáthy Mórné, Piroška Istvánné.

Leányok: Szőke Mariska és Julán (K. K. Félégyháza.) Lederer Gizella, Schönfeld Ilonka, Szilberleitner Bianka, Greskovits Henriette, Eszes Mariska, Szvoboda Bellus és Rózsa, Tary Etelka, Draskovits Erzsike, Kárpáthy Ilonka, Éder Agneska, Lilieuthal Belluska, Kloczbir Izabella, Farkas Ilonka és Mariska.

Ennek a névsornak a szabotosságáról pedig számoljon be Emil úr, a ki még az ismerőseit is megkérdezte, hogy... hogy hívják.

Igy hát igaz lehetne!

Én nem tudom, hogy az e?!

Felolós szerkesztő: ÉDER JÁNOS.
Kiadó lap-tulajdonos: SCHWARCZ SANDOR.

5855.
1892

Csongrádvármegye alispánjától.

Arlejtési hirdetmény.

Csongrádvármegye területén Szentestől a földi révhez vezető törvényhatósági kongóteglá útnak 606 frt 38 kr. költséggel történendő kijavitása czéljából 1892. évi augusztus hó 20-án délelőtt 10 órakor Szentesen, a megye alispáni hivatalában zárt ajánlatú versenytárgyalás fog tartatni.

Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fentirt összegnek megfelelő 10⁰/₀-i

bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat a versenytárgyalást megelőzőleg a fent megnevezett hivatalhoz annyi-
val inkább adják be, mert a később érkezettek vagy hiányosan felszerelt ajánlatok tekintetbe nem fognak vétetni.

Bánatpénzül óvadék képes érték-papírok a letét napját megelőző tőzsdei árfolyam szerint elfogadtatnak.

Az ajánlatok czimezendők: „Ajánlat a szentes-csongrádi út kijavitási munkáinak biztosítása tárgyában.“

A költségvetés és építési feltételek, a csongrádmegyei m. kir. állam-
építészeti hivatalnál Szegeden, valamint az alispáni hivatalban Szentesen, a szokott hivatalos órákban megtekint-
hetők.

Az ajánlatokban az árendés, esetleg emelés száztólikban számokkal és betűkkel kiírandó és világosan ki-
teendő az építési feltételek teljes ismerete és elfogadása.

Szentesen, 1892. augusztus 2-án.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán

COGNAC-KÜLÖNLEGESSÉG.

Pillanatnyi előállításra kitűnő, egészséges és kellemes Cognacot, melyet a valódi francia Cognacotól lehetlenség megkülönböztetni; ajánlom e kitűnő különlegességet.

Egy kiló ára (100 liter Cognachoz elégséges) 16 frt o. é. Utasítási-iv mellékelve. A legjobb eredményért és a kitűnő gyártmányért kezeskedem.

Szesz meglakarítás

Védjegye a
Cognac különlegességeinek.

Olesó Cognac. Az ismert czég Karl Philipp Pollak Cognac különlegességét, mely által könnyű szerrel kitűnő Cognacot, bárki a francia Cognachoz hasonlót készíthet. Ezen Extractot mint az Essencz készítés terén a legkitűnőbb különlegességet igen ajánlhatunk.

Azonkívül ajánlom a n. é. közönségnek különféle Essencia gyártmányaimat, u. m.: rum, szilvórium, törköly, keserű pálinka, liqueur, szesz, czet és boreczet előállítására a legolcsóbb árért. Ára különként 3 frt 50 kr. (600-1000 literig bezárólag) használati utasítással. — Egészséges gyártmányunkért mindenkor kezeskedünk.

Karl Philipp Pollak,
szesz különlegességek gyára Prágában.

➡ Szolid szakértő ügynökök kerestetnek. ➡

50-4

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. — Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „Egyetértés“ olvasói értesülhetnek első sorban. — Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb, tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Bármely párthoz tartozzék is a képviselő, beszéde az „Egyetértés“-ben a legterjedelmesebben közöltetik. — Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi czélt szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a hölgyvilág a maga szép-irodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb., ugy, hogy nincs szepirodalmilap, mely az „Egyetértés“ nek e rovatával a versenyt kiállhatná.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés“ nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólérsétségek tekintetében utólréhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés“ nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté áll minden pártidegeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekinteteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közelsimerést, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés“ olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés“ gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tőzsdei tudósításának bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés“ ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés“ ma már nélkülözhetelenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés“ a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés“ 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos hirre tették szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS“-re

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés“ felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa:

CSÁVOLSZKY LAJOS.

Az „Egyetértés“ kiadóhivatala:
Dalszínház-utca 1. szám.
(Az operaházzal szemben.)

Csongrád, 1892. Nyomatott Schwarez Sándor könyvnyomdájában.